

Vragen en antwoorden informatiemarkt 6 november: Programma Leefomgeving

Fractie	Product, Begroting 2e Vgr	Vraag	Pagina	Antwoord
VVD	Begroting	De ambitie is om alle speelplekken over te dragen. Er zijn nog 34 speelplekken over te dragen, wat gebeurt er met de niet overgedragen speelplekken?	20	Er komt een evaluatie naar de raad met besluitvorming over het vervolgtraject.
VVD	Begroting	In de verschillenverklaring wordt een bedrag opgevoerd voor het baggeren van de havens. Zijn deze kosten alleen voor de gemeente of dragen provincie en of rijk hier ook aan mee?	25	Nee, provincie en rijk dragen hier niet aan bij. De havens zijn er voor de gemeente, de kosten voor het onderhoud zijn daarmee ook voor de gemeente.
D66	Begroting	Wat is de relatie met de wetgeving rondom de Data Top 15 en zijn we op tijd met realiseren.	22	Er moeten op korte termijn 2 delen van de Data Top 15 opgeleverd worden aan een landelijke voorziening. Daarvoor liggen we op schema.
Forum	Begroting	Hoeveel containertuintjes gaan we aanleggen en helpen deze?	19	We zijn bezig met een plan van aanpak om bijzettingen te voorkomen. In dit plan worden maatregelen "op maat" opgenomen. Het is dus nog onbekend of en hoeveel containertuintjes er komen. Dit plan wordt gedeeld met de raad.
VVD	Vreemd	In het verleden is sprake geweest van broodcontainers, is dat nog in beeld en valt dat dan onder afvalinzameling Avri of onder gemeente.	-	In het verleden is nagedacht of broodcontainers zouden helpen in het kader van ongediertebestrijding. De effectiviteit van deze maatregel is beperkt geacht. Ongediertebestrijding is een gemeentelijke taak, geen taak van Avri-afvalinzameling.
Forum	Begroting	Welke parkeerbalans wordt toegepast bij nieuwbouw en wordt het parkeerterrein Het Taluud 1:1 vervangen?	28	Bij nieuwbouw wordt de parkeerbalans wordt bepaald op basis van de Nota Parkeernormen Tiel 2022. Op basis van de bezetting van de parkeerplaatsen rondom, de herinrichting van de binnenstad en ruimtelijke ontwikkelingen in en rond binnenstad ontwikkelen een plan voor de herverdeling van de parkeerplaatsen ten behoeve van de binnenstad en de Burense Poort, waarbij we rekening houden met het opheffen van parkeerterrein Het Taluud.
VVD	Begroting	Is er een wachtlijst voor parkeervergunningen binnenstad, hoe moeten mensen op de wachtlijst parkeren? Hoe lang is deze lijst en wat is globaal de wachttijd?	21	Er is een wachtlijst voor parkeren in de binnenstad. Mensen op deze wachtlijst krijgen een vergunning voor Het Taluud of De Waalkade. Er zijn wachtlijsten met aanvragen van diverse doelgroepen op meerdere locaties om voor een gewenste parkeerplaats in aanmerking te komen: Betaald parkeren centrum

				Bewonersvergunning centrum 89 Burg. Hasselmanplein 69 Gasthuisstraat achter de appartementen 44 Poort van Santwyck burgers 57 Poort van Santwyck bedrijven 8 Konijnenwal 21 Waalkade/Taluud 111 Tot die tijd parkeren zij elders. De wachttijd kan voor een enkele locatie oplopen tot enkele jaren. In december 2024 leggen we een voorstel voor vereenvoudiging en flexibilisering parkeerregelgeving ter besluitvorming voor aan de Raad.
VVD	Begroting	Gaat Fietsvriendelijk Tiel ten koste van de doorstroming van het autoverkeer?	6	In het kader van Fietsvriendelijk Tiel voeren we nu groot onderhoud aan de fietspaden. In het Actieplan Mobiliteit zijn maatregelen opgenomen voor de herinrichting van wegen, die mede ten goede komen aan de veiligheid van fietsers. Beide maatregelen gaan niet ten koste van de doorstroming van het autoverkeer.
PVDB	2 ^e VGR	De herinrichting Laan van Westroijen staat gepland gereed te zijn in 2024. Er schijnt een probleem te zijn met een riool, is de planning nog wel haalbaar?	73	De herinrichting Laan van Westroijen wordt dit jaar afgerond door nog beplanting te vervangen. Het probleem met het riool is op een deel van de Laan van Westroijen dat valt onder het project Tiel Fietsvriendelijk en dat project loopt door in 2025.
D66	Begroting	Waarom is 122k niet meegenomen in de prijsstijging van de werkbegroting Avri	25	Deze 122k was nog onvoldoende onderbouwd, we zijn samen met Avri aan het kijken of dit bedrag nodig is.
VVD	Begroting	Wat houdt het bedrag “storting in reserve parkeren” in?	25	Dit is een technische correctie. Namelijk het herstel van een verkeerde boeking in 2024 en een extra bedrag van het rijk (coronagelden) wat budgettair niet verwerkt kon worden in 2024.
PVDB	Begroting	Wat betekent het dat Arriva de aanbesteding voor openbaar vervoer in deze regio heeft gewonnen?	21	Op deze vraag kan nu geen antwoord gegeven worden. Er is nog geen bericht van de provincie over de uitslag van de aanbesteding.
PVDB	Begroting	Wat houdt 1.2.10 in, het in stand houden van de Pomona?	22	De gemeentelijk bijdrage aan de exploitatie van de POMONA tot 2029 is verwerkt in de begroting. Daarbij is geen rekening gehouden met de provinciale bijdrage.

				Het verlagen van de provinciale bijdrage heeft geen invloed op de begroting. Over de bijdrage van gemeente West Maas en Waal zijn we in gesprek.
PVDB	Begroting	De nieuwe uitgave voor Evenementen op de Waalkade, betreft dat de herinrichting?	26	Ja
CDA	Begroting	De ambitie is om alle speelplekken over te dragen. Er zijn nog 34 speelplekken over te dragen, wat gebeurt er met de niet overgedragen speelplekken?	20	Er komt een evaluatie naar de raad met besluitvorming over het vervolgtraject.
CDA	Begroting	De rondweg Passewaaij komt niet terug in de termijnagenda, hoe komt dit?	21	De rondweg Passewaaij zit in het project Passewaaij 9, 10 en 11. Voortgang hierover gebeurt in het kader van dit project.

Programma Vitale stad

Fractie	Product, Begroting 2e Vgr	Vraag	Pagina	Antwoord
PvdB CDA	2 ^e VGR	Wat is de stand van zaken van de beoogde nieuwe bioscoop?	28	Er ligt een overeenkomst met de eigenaar. De beoogd exploitant onderzoekt de haalbaarheid.
PvdB	2 ^e VGR	Corporaties lijken af te haken bij de opgave om woningen van het gas af te krijgen. Hoe zit dit in Tiel?	33	Corporaties moeten keuzes maken waar zij hun middelen in investeren. Daarbij ligt de prioriteit bij de woningbouwopgave, dit zegt niet dat zij niets meer doen met verduurzaming.
VVD CDA	2 ^e VGR	Wat is de stand van zaken met betrekking tot de warmtetransitievisie en het warmte uitvoeringsprogramma?	33	De warmtetransitievisie zet in op isoleren en besparen. Voor het warmtenet Tiel-West kijken we naar alternatieve bronnen na het wegvallen van Niacet als bron. Er volgt een herijking van de huidige warmtetransitievisie in het warmteprogramma. Het plan van aanpak hiervoor en een stand van zaken overzicht Tiel-West verwachten we in de eerste helft 2025. Het warmteprogramma moet uiterlijk in 2026 zijn vastgesteld.
PvdB	Begroting	We gaan uit van 30% sociale woningen en 25% sociale huur in Passewaaij. Wat betekent dit voor Tiel?	28	Het huidige percentage voor Tiel ligt rond de 35% sociale huur. In de Woondeal is met andere overheden afgesproken regionaal toe te werken naar 30% sociale huur in de woningvoorraad. Voor veel gemeenten betekent dat extra toevoegen. Voor Tiel is een (lichte) daling mogelijk wat bijdraagt om de woningvoorraad beter in balans te brengen. Hiermee neemt het aandeel sociale huurwoningen in Tiel langzaam wat af.
PvdB	Begroting	Wat zijn de plannen voor Latenstein?	29	Latenstein heeft een veelheid aan functies. Gezien urgente woningbouwopgave onderzoeken we of een balans in functies mogelijk is met meer woningen.
PvdB	Begroting	Er is geld gevraagd voor Zinder. Waarom verschillen de bedragen op pagina 39 en 149?	39 / 149	Op pagina 39 is een bedrag opgenomen voor de vervanging van inventaris. De vervangingsinvestering op pagina 149 heeft betrekking op de gebouwen van het Cultuurbedrijf.
VVD	Begroting	Wat voor afspraken zijn gemaakt over de verzelfstandiging van het cultuurbedrijf Tiel?	35	Onderzoek over de verzelfstandiging zit in de ambtelijke eindfase. Dit komt eerste helft 2025 naar de raad. Afspraken over ambities en

				doelstellingen komen in de cultuurnota, die we ook in de eerste helft 2025 aanbieden.
VVD	Begroting	Wat betekent de netcongestie voor de opgave van woningbouwversnelling?	40	Liander en Tennet werken aan een opwaardering van het stroomnet. Tot op heden zijn geen woningaansluitingen geweigerd. Dit geldt ook voor in uitvoering zijnde plannen. Voor komende projecten, zoals Passewaaij, stemmen we af met de netbeheerders om ook voor deze woningen stroom te kunnen garanderen.
FvD	2 ^e VGR	Er is veel leegstand. Wat is de inzet om de aantrekkingskracht te vergroten?	23	We zetten in op behoud van de levendigheid in het centrum. De vraag van bezoekers aan de binnenstad verandert echter. Ze komen minder voor de winkels. Winkelpanden staan leeg. Door in te zetten op een compact winkelgebied en aantrekkelijke andere voorzieningen, zoals horeca, behouden we levendigheid en beperken we leegstand waar mogelijk. De Stadsmakers brengen reuring door het leggen van een verbinding tussen kunst, cultuur en commercie. Een voorbeeld is kunst in lege winkelruimten.
ProTiel	Begroting	Is in beeld te brengen wat er netto toegevoegd wordt aan woningen in Tiel?	28	De gemeente houdt bij wat bruto en netto toegevoegd wordt elk jaar. De raad kan jaarlijks een overzicht ontvangen, zodat de voortgang op de woningbouwopgave is te monitoren. Dit wordt nader uitgewerkt in 2025.

Programma Mens en Samenleving

Fractie	Product, Begroting 2e Vgr	Vraag	Pagina	Antwoord
GroenLinks	Begroting	Hoeveel deelnemers zetten het Volwassenenfonds in voor culturele activiteiten?	47	Aantallen gebruik Jeugdfonds Sport en Cultuur en Volwassenfonds t/m 2e kwartaal 2024 zijn opgenomen in de 2e VGR. Hier is naar verwezen.
VVD	2e Vgr	Zijn alle mensen die zijn gedupeerd a.g.v. de kinderopvangtoeslagenaffaire voldoende in beeld en worden zij ook geholpen?		Ja, deze inwoners zijn allemaal in beeld en worden geholpen als zij hulp willen ontvangen.
VVD	2e Vgr	Is het geboden aanbod (bijv. koken) wel toereikend /passend voor mensen met dementie?	42	Zeker. Aanbod voor deze doelgroep wordt passend gemaakt op de vraag van de bezoekers. Hierbij maken we ook gebruik van de deskundigheid van onze samenwerkingspartners.
CDA	2e Vgr	Is bij de gemeente bekend dat de Turkse en Marokkaanse gemeenschap bezig is met ontwikkeling huiskamers?	42	Ja, gemeente is bekend met die ontwikkelingen en we zijn betrokken.
VVD	2e Vgr	Waar is de compensatie van het Rijk voor Werkzaak voor bedoeld?	46	A.g.v. alle veranderingen sinds de invoering van de P-wet hebben de sociaal ontwikkelbedrijven veel aanpassingen moeten doen in hun bedrijfsvoering. Met de extra investeringen wil het kabinet sociaal ontwikkelbedrijven daarom meer stabiliteit en continuïteit bieden voor de lange termijn, waardoor zij meer ruimte hebben om banen te realiseren voor werknemers met een arbeidsbeperking
VVD	2e Vgr	Het Rijk heeft besloten dat de budgetten voor laaggeletterdheid worden gekort. Welke gevolgen heeft dit voor de gemeentelijke inzet?	49	Het klopt dat de budgetten hiervoor teruglopen. Met minder middelen kan er in de regel minder worden uitgevoerd. Welke keuzes hierin worden gemaakt is aan de politiek.
D66	Begroting	Hoe bereik je laaggeletterden die niet kunnen lezen en schrijven?	45	Via o.a. camouflage activiteiten en in samenwerking met partners zoals onderwijs, wijkteams, gemeentelijke uitvoering Sociaal domein en consultatiebureau.
CDA	2 ^e VGR	We hebben in Tiel regelmatig te maken met veel huiselijk geweld. Hier zijn soms ook kinderen bij betrokken. Hebben we hier als gemeente zicht op en wordt er ook hulp in gezet?	45	Er is een escalatieteam Zorg en Veiligheid actief binnen de gemeente waarin de procesregisseur Jeugd nauw betrokken is bij dit soort casussen. Hulpvragen waarbij sprake is van veiligheidsproblemen worden, ondanks wachtlijst, direct door wijkteams Jeugd opgepakt.

D66	Begroting	Er is voor het Volwassenenfond en Jeugdfonds Sport en Cultuur extra budget beschikbaar t/m 2025. Hoe is dit vanaf 2026?	46	Er is een basisbudget. Dat budget is tijdelijk aangevuld t/m 2025. Vanaf 2026 is het basisbudget weer beschikbaar en vervallen de extra middelen. Dit klopt voor het Jeugdfonds Sport- en Cultuur voor Volwassenenfonds is er vanaf 2026 geen structureel budget beschikbaar. Dat is in 2024 en 2025 gedekt met incidentele middelen.
LLT	Begroting	Is de opgenomen compensatie van het Rijk voor Jeugdzorg definitief?	70	Verwezen voor definitief antwoord naar Bedrijfsvoering.
LLT	Algemeen	Er is uitbreiding opgenomen voor de formatie van de consulenten Wmo en Jeugd? Wat is hiervan de reden en hoe zien we dit richting de toekomst?		Aangegeven dat de toelichting voor deze inzet is opgenomen in de P-nota. Voor het toekomstige personeelsbeleid verwezen naar Bedrijfsvoering. Deze vraag is niet gesteld bij bedrijfsvoering.

Programma Inwoners

Fractie	Product, Begroting 2e Vgr	Vraag	Pagina	Antwoord
ChristenUnie		Afgelopen jaar veel last van autobranden. Hebben jullie het idee dat het onder controle is en zijn er voldoende middelen om aan de voorkant te komen?		Op deze openbare orde problematiek zetten we vooral met wijkregie, jongerenwerk en investeren in onze netwerken (buurtpreventie, ondernemers) om informatiepositie op te bouwen. Samen natuurlijk met brandweer en politie. Dit is een lange adem en kan ook een kat- en muisspel zijn. We hebben bij de vernielingen en brandstichtingen bij Westroijen wel volop ingezet met politie, BOA's en wijkregie. Dit vergt veel capaciteit en is daarmee een kwestie van prioriteren. Dit kan dan ten koste gaan van de inzet op andere veiligheidsprioriteiten. Daders die in beeld zijn worden strafrechtelijk vervolgd en krijgen ook bestuursrechtelijke maatregelen (bijv. gebiedsverboden) opgelegd. Bij brandstichting, bijvoorbeeld bij autobranden, is het herleiden naar specifieke daders (en daarmee ook evt. voorkomen) overigens vaak wel heel lastig, aangezien uit forensisch onderzoek achteraf bijna nooit sporen te halen zijn. En er ook niet altijd goede camerabeelden of informatie uit buurtonderzoek komt.
ChristenUnie		Wijkaccommodaties: Vraag n.a.v. bijeenkomsten Peppellaan en Oosthok over armoedepact. Zeer betrokken vrijwilliger die met de gemeente contact heeft over onderhoud van groenstrook naast de wijk- en sportaccommodatie): dit valt tussen wal en schip. Daarnaast ook verzoek om cameratoezicht n.a.v. incident tijdens LHBTIQ bijeenkomst. Waarom wordt het niet opgepakt?		Beheer en onderhoud pand (vastgoed) en onderhoud groen (met AVRI als uitvoerder) vallen onder Leefomgeving. We nemen deze specifieke vraag vanuit Wijkregie op met afdeling Leefomgeving om dit beter te stroomlijnen. We zijn overigens bezig met het accommodatiebeleid, met als inzet dat dit breder is dan alleen gebruik accommodatie. Cameraplaatsing kan niet op basis van Openbare Orde wetgeving (onvoldoende wettelijke grondslag). Ook deze vraag over evt. ophangen van camera's ter bescherming van het vastgoedeigendom nemen we mee naar vastgoedcollega's bij Leefomgeving.
ChristenUnie		Er is veel daklozen problematiek in de binnenstad en een tekort aan huisvesting. Is hier aandacht voor? Is er goede opvang van		We hebben inderdaad aandacht voor daklozen, dakloze arbeidsmigranten en huisvesting. Het is een prioriteit van u als raad en als college in onze uitvoeringsplannen en beleid. U heeft hiervoor ook kaders meegegeven.

en Krachtig Tiel		daklozen in de stad, ook met het oog op het koude weer?		- Door een gerichte aanpak van overlast in de binnenstad, o.a. door daklozen, is het aantal overlastmeldingen en het aantal daklozen gedaald. - Arbeidsmigranten hebben vaak andere rechten, afhankelijk van hoe lang ze al in Nederland werken. Vaak hebben ze geen recht op nachtopvang of hebben ze geen zorgverzekering voor de reguliere zorg zoals we die in Nederland kennen, maar willen ze ook niet terug naar eigen land. En komen daarmee op straat te zwerven of hebben ze onvoldoende toegang tot zorg. We zetten hierop in met inzet van Barka, die ze steunt en probeert weer aan het werk te krijgen of terug naar thuisland te begeleiden, maar dit blijft een groot probleem. - We hebben door het jaar heen reguliere dag- en nachtopvang voor daklozen (o.a. aan de Kwelkade). - In de winter wordt er onder regie van Nijmegen en in samenwerking met buurgemeenten ingezet op extra nachtopvang-plekken. We kunnen dan daklozen bij zeer lage en gevaarlijke temperaturen onder bestuursdwang ook naar binnen halen van daklozen via een winterprotocol met een noodbevel door de burgemeester. - Malafide huisvesting wordt aangepakt door toezichthouders bouw met politie en brandweer. Signalen van illegale verkamering worden opgevolgd en meegenomen in regelmatige controles.
ChristenUnie en Krachtig Tiel		Daarnaast vindt er verkamering van panden boven winkels plaats (met veel misstanden met bijv. 5 a 6 in een pand), maar is er ook veel leegstand die goed gebruikt kan worden. Met ook een voorbeeld van een aanvraag voor een appartement van 68 m2 die is afgewezen omdat er niet aan de norm van 70m2 wordt voldaan. Zo jammer, gezien de behoefte aan goede kwalitatieve huisvesting. Is er aandacht voor deze huisvestingsproblematiek?		Er is aandacht voor. Doel is het toevoegen van kwalitatieve woningen, o.a. in de binnenstad (boven winkelpanden en in leegstaande panden). U heeft zelf de kaders hiervoor vastgesteld. 70 m2 is als grens voor verkamering en 68 m2 valt hier dan onder. Echter wordt er gekeken naar hoe hiermee flexibeler om te kunnen gaan en er waar er ruimte zit om afhankelijk van de situatie meer maatwerk toe te passen. Een appartement van 68 m2 met een groot balkon en hoog kwalitatieve afwerking en voorzieningen is bijvoorbeeld niet vergelijkbaar met een kaal appartement zonder buitenruimte en een klein raam. Maar de 70m2 is nu wel de gehanteerde norm. Als u hiervan af wilt wijken, dan kan er via de raad een voorstel ingediend worden.
Krachtig Tiel		Hoe staat het met de verplaatsing van coffeeshops in relatie tot de autoluwe binnenstad? Heeft u het idee dat dit gaat lukken?		In een besloten commissievergadering is hierover de stand van zaken gepresenteerd. De samenwerking met de coffeeshops voor de verplaatsing is uitgewerkt in bindende afspraken en wordt voor eind 2024 getekend.
Groenlinks	Begroting	Burgerparticipatie? Er wordt al langer gesproken over een burgerpanel	blz 56	Uitrol van gemaakte / geïnventariseerde instrumentarium is opgepakt binnen communicatie en nu ook onder gebracht onder het programma

		(inwonerpanel). Wat is hier de stand van zaken van. En is dit ook fysiek of gaat het om een online panel?		excellente dienstverlening. Doel is het dichterbij organiseren van de gemeente. Met diverse instrumenten en mogelijkheden voor een inwonerpanel (zowel fysiek als online). Het gaat ook om een cultuur- en werkwijze verandering in de gehele organisatie om inwoners en ondernemers meer te betrekken bij alle ontwikkelingen. Zoals we dat al doen bij bijv. het project Anders Wonen en Voedselbos.
CDA en Groenlinks		We zetten extra in op preventie en vroegsignalering. Wat is dit concreet, wat doen we echt extra?	Blz 51	Dit heeft de maken met de samenwerking met onze ketenpartners. We willen meer aan de voorkant komen van problemen. Belangrijk om goed informatie vroegtijdig(er) te delen, natuurlijk met het belang van privacy altijd in ogenschouw. Dit vergt soms een andere attitude en manier van werken. Maar ook goede regie vanuit ons als gemeente. We versterken hierop binnen bestaande capaciteit van onze organisatie, met bijvoorbeeld de implementatie van een escalatiemodel zorg- en veiligheid. Maar ook met extra jongerenwerk-capaciteit vanuit landelijke subsidiegelden.
CDA en Groenlinks	Begroting	Meldingen: niet altijd even duidelijk voor inwoners waar ze waar kunnen melden (misstanden). Is er nagedacht over een gemeentelijk meldpunt?	Blz 51	Er zijn meerdere meldpunten voor overlast, onveiligheid en zorgen. Uitgangspunt is melden bij politie (0900-8844 of 112 bij spoed) en/of BOA's (AVRI-app) als verlengstuk van de gemeente. Kan ook anoniem via Meld Misdaad Anoniem (MMA) Maar men kan ook altijd de gemeente zelf bellen en dan evt. doorverwezen worden naar de juiste persoon of team. We zijn wel actiever aan het communiceren over wat waar te melden, maar hebben hier ook komend jaar (nog meer) aandacht voor (o.a. overzicht op de Tielse website van meldpunten / wat waar te melden). Terug melden van wat er mee is gedaan of op de hoogte houden van voortgangis daarbij van belang om wederkerigheid te waarborgen. Wat niet altijd kan gezien evt. lopende onderzoeken of privacy, maar we informeren dan ook steeds meer over resultaten via media.

Programma Bedrijfsvoering

Fractie	Product, Begroting 2e Vgr	Vraag	Pagina	Antwoord
Pro Tiel	2 ^e VGR	Klopt de tekst bij punt 5.1.1 wel? Hier staat “in de programmabegroting 2023 en volgende jaren”	75	Ja deze tekst klopt wel. De acties komen uit het coalitieakkoord.
PvdB	2 ^e VGR	Bij de taakmutaties staat het volgende aangegeven: “Werkdrukverlaging jeugdbescherming leidt waarschijnlijk tot hogere tarieven”. Moeten we deze bedragen niet alvast incalculeren.	70	Dit bedrag is niet aan het budget toegevoegd, voor 2024 is het beschikbaar gestelde budgettoereikend. Het effect van deze ontwikkeling is in de begroting 2025 e.v. jaren financieel verwerkt.
PvdB	Begroting	In de tekst over de BSR staat dat het de ambitie is om per 1 januari 2025 de Gemeente Gorinchem toe te laten bij de BSR. Dit is toch al het geval? En hoe zit het met het voordeel dat we hieruit behalen, is dat al meegenomen?	108	Op het moment dat deze begroting is vastgesteld door het college was er nog geen besluit over de toetreding van Gorinchem. Inmiddels is dit inderdaad wel het geval. Het voordeel van Tiel in 2025 is nihil, voor 2026 11.250, 22.500 voor 2027 en voor de verdere toekomst wordt een voordeel van 45.000 euro verwacht. Deze voordelen moeten nog verwerkt worden.
VVD	Begroting	Bij de netto schuldquote is te zien dat er een oplopende trend is, er is een verschuiving. Wat zegt dit getal, wat is nou de echte teller en noemer? Praten we hier over liquide middelen of het eigen vermogen?	84	Bij de netto schuldquote gaat het inderdaad om liquide middelen en niet om het eigen vermogen. De stijging van de netto schuldquote is gerelateerd aan het omvangrijke investeringsprogramma dat gepland staat voor de komende jaren. Dit betekent dat er extra financiering nodig is, wat leidt tot een hogere schuldenlast. Tegelijkertijd zorgen lagere inkomsten, zoals die door het zogenaamde ravijnjaar (een daling van ongeveer 6 miljoen euro), ervoor dat de schuldquote verder oploopt. De formule is al volgt $\text{Netto schuldquote} = \left(\frac{\text{Totale netto schuld}}{\text{Totale inkomsten}} \right) \times 100\%$ Kijk niet alleen naar de afzonderlijke kengetallen, maar beschouw ze in samenhang met elkaar.
CDA	Begroting	Er wordt aangegeven dat we in de begroting wederom rekening houden met 1% rente, maar dat we verwachten dat dit percentage wel gaat stijgen. Wanneer wordt die 1% een risico.	102/62	We hebben jaarlijks te maken met aflossing. Rente is nu hoger dan destijds aangetrokken. Nu ook te maken met inkomsten van Medel waardoor we minder hoeven aan te trekken. Daarom minder risico. Elk jaar houden we hier rekening mee en handelen daar ook naar.

Pro Tiel	Begroting	Hoe zit het met de richtlijn dat je maar een x percentage mag afwijken van deze rekenrente?	102/62	In de begroting mag je afwijken, bij de jaarrekening moet je hier wel rekening mee houden. Dus als je teveel afwijkt van de gehanteerde rekenrente moet je dit aanpassen, dit heeft gevolgen voor de rente. In de begroting kijken we hier al naar. Dit risico is niet zo groot dat het in de top 10 staat.
CDA	Begroting	In de risicotabel staat op nummer 2 onvoldoende externe middelen voor 3 ^e ontsluitingsweg. Kunnen we dat risico nu niet mitigeren door een voorziening op te nemen? / Kun je het risico mitigeren.	87	De eerste vraag is politiek. Maar je kunt inderdaad dit het risico mitigeren door bijvoorbeeld te sparen. Dit is een politieke keuze. Binnenkort zal hiervoor ook een raadsvoorstel komen.
VVD	Begroting	Hoe is het eigen vermogen opgebouwd?	85	Het eigen vermogen is opgebouwd uit onder andere reserves, gebouwen en andere bezittingen die je niet zo 1,2,3 kan omzetten in geld. Het is dus niet wat op onze bankrekening staat.
VVD	Begroting	Dan toch nog eens naar de netto schuldquote, hoe zit dat nou. Ook in relatie met het eigen vermogen.	84	Overheid is inkomens bestedend, en kunnen altijd lenen tegen tripel a status. Wij maken geen winst, minder van belang dan in het bedrijfsleven. De kengetallen voor ons zeggen dus een stuk minder.
VVD	Begroting	De markt voor het aantrekken bij gemeenten is beperkt toch?	84	Klopt, we hebben onder andere de BNG en de Waterschap bank waar we leningen kunnen aantrekken.
VVD	Begroting	Solvabiliteit speelt wel een rol in het Ravijnjaar. We kunnen het vrij besteedbare deel voor 10% gebruiken als we een bepaald solvabiliteitsniveau behouden. Hoe kan dit als jullie aangeven dat dit eigenlijk niet zo veel zegt?	84	Dit heeft te maken met het concept SRE denken; structureel en reëel begroten. Deze kaders zijn voor ons bepaald, daar hebben wij geen invloed op.
PvdB	Begroting	Het lijkt alsof de OZB niet woningen om laag gaat. Hoe kan dit? Je zou toch verwachten dat dit iets wat stabiel blijft	61	De OZB niet woningen stijgt juist. In de tabel op p. 61 staan boven in de lasten, deze dalen wel, maar zoals te zien is onderaan de tabel, de baten stijgen.
Lokaal Liberaal Tiel	Begroting	Er wordt genoemd dat we een winstuitkering van 12 miljoen verwachten vanuit Medel. Dit is al meegenomen in de algemene weerstandsreserve. Zijn er spelregels voor hoe we moeten gaan omgaan met deze winstuitkering?	82	Meest gebruikelijk is dat dit ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Dit gaat via de algemene reserve. Vervolgens is dit vertaald in het weerstandsratio.
CDA	Begroting	Ter aanvulling op de vraag hierboven. Moet dit ook nog ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad, of komt dat nog?		De besluitvorming komt nog. We verwachten 12 miljoen, maar dit is dus nog niet overgemaakt. Als het wordt overgemaakt komt het in de exploitatie terecht. Net zoals met de jaarrekening komt dat overschot dan in de algemene reserve terecht als je niets beslist over de bestemming ervan. De bestemming kan door de raad bepaald worden.

CDA	Begroting	De dekkingsgraad voor horeca en evenementen vergunningen is wel heel erg laag. Er wordt gezegd dat deze overal in Nederland laag is, maar is hier een norm voor? Wat is het gemiddelde?	76	Onder titel 3 van de kostendekkendheid van leges vallen zeven onderwerpen, waarvan in Tiel de leges voor horeca en het organiseren van evenementen relevant zijn. Dit maakt het onderling vergelijken per definitie lastig, en er bestaat landelijk ook geen uniforme maatstaf hiervoor. Ambtelijk is er navraag gedaan bij verschillende gemeenten, en niet alle gemeenten presenteren de leges op het gedetailleerde niveau zoals wij dat doen. In de context van Tiel is de kostendekkendheid van deze leges al jarenlang relatief laag, zelfs lager dan de begrote 5,8% in 2025. Dit gaat vaak over leges die betaald moeten worden door lokale verenigingen en stichtingen die een belangrijke maatschappelijke rol spelen en zonder winstoogmerk evenementen organiseren. Het streven om de legeskosten laag te houden is een bewuste keuze om deze maatschappelijke organisaties te ondersteunen. In de volgende begroting schenken we hier aandacht aan.
Lokaal liberaal Tiel	Begroting	In de tabel met verrekening met reserves staan een heleboel onderwerpen. Van sommige is nog wel duidelijk waar het voor dient, maar voor anderen heb ik geen idee. Het is een erg lange lijst. Hoe kan ik als raadslid aan de info komen om te weten waar de reserve voor dient?	Oa. 27	De nota reserves en voorzieningen moet geüpdatet worden, hierin wordt dit ook meegenomen. Verwachting is dat dit Q1 2025 zal worden. Op p.188 e.v. van de jaarstukken 2023 staat een korte toelichting per reserve. Hieruit kun je enige informatie ophalen.
ChristenUnie	Begroting	Als we naar de reserves gaan kijken en hier iets mee willen doen, wat heeft dat dan voor gevolg voor het gat in het ravijnjaar? Zou dit dan niet negatief zijn, en kan het zo zijn dat het plaatje er dan nu negatiever uit ziet dan het is omdat de nota niet up to date is?		De raad kan middelen her alloceren, reserves laten vervallen. Hierdoor is er meer vrij besteedbaar en dus zou je dat geld kunnen gebruiken. Het zou inderdaad kunnen dat er nu nog stortingen of onttrekkingen begroot zijn die niet meer nodig zijn.
Forum voor Democratie	Begroting	In de inleiding wordt kort iets aangegeven over het Ravijnjaar, maar verder lees ik hier weinig over. Er wordt niets aangegeven over hoe we gaan bezuinigen op de medebewindstaken, of over de verwachting voor de komende jaren. Hoe weet ik in welke problemen we zitten?	26	Tijdens de perspectievennota hebben we de raad meegenomen in het proces naar deze begroting en het vervolg. We hebben aangegeven dat we het advies van de VNG volgen: onze tekorten laten zien. Daarnaast hebben we ook aangegeven wat onze belangrijkste medebewindstaken zijn waarop we zouden kunnen besparen. Afgesproken is dat we in opmaat naar de PPN 2026 gaan kijken naar eventuele besparingen om de begroting sluitend te maken. Daarnaast blijft de lobby lopen waarin we het rijk vragen voor meer middelen.
ChristenUnie	Begroting	Gaan alle gemeentes hier hetzelfde mee om?	26	Aanname van ons is dat een groot deel dit wel doet. 70/80%. We hebben onze gemeenschappelijke regelingen een zienwijze gegeven waarin iedereen

				heeft aangegeven dat het financieel ravijn er aan komt en dat daar iets mee moet gebeuren.
Forum voor Democratie	Begroting	Maar ik zie ook gemeenten die al wel bezig zijn met bezuinigen. Ik mis dit inzicht in Tiel	26/14	Het klopt dat sommige gemeenten al wel bezig zijn met dit traject. Sommige gemeentes hebben namelijk ook al in 2025 een probleem en moeten dus nu al hier mee bezig zijn. Aan de andere kant zijn er ook gemeenten, zoals Zaltbommel en Buren, die geen ravijnjaar kennen. Op pagina 14 is te zien wat onze tekorten zijn in het ravijnjaar, dus daar is dat inzicht te vinden. Daar wordt ook de Tielse strategie benoemd.
Krachtig Tiel	Begroting	Rode lijn wordt ik niet heel erg blij van. Wel blij over de openheid die jullie geven. Betekent het dat we van groen naar rood zijn dat onze reserves op zijn?	14	Nee de reserves zijn niet op. In het plaatje zijn de reserves niet meegenomen. U kunt als raad bepalen wat er met de reserves moet gebeuren
Krachtig Tiel	Begroting	2026 en verder meer tekorten. Verwacht niet dat het rijk dit gaat vergoeding. Gaat dit effect hebben op de lokale heffingen	14	Dit is deels politiek. We hebben dit tekort gepresenteerd. Hoe we dit gaan dichten is deels politiek. Je hebt verschillende knoppen waar je aan kan draaien, een daarvan zouden de lokale heffingen kunnen zijn.
Krachtig Tiel	Begroting	De ozb in Tiel stijgt sterker dan in andere gemeenten.	14	Dit is niet helemaal waar. In het coalitieakkoord hebben we afgesproken dat we de lokale heffingen alleen verhogen met het inflatie percentage. Voor 2025 is dit 2,3%
ChristenUnie	Begroting Algemeen	Ik was bij de bijeenkomst van het RAC. Hier hebben we de zienswijze doorgenomen. Staat allemaal in let daar op etc. etc. alles lijkt op elkaar. Wat niet gelukt is, is dat er geen kaders mee zijn gegeven over hoe de Gr'en dit moeten gaan doen. Eigenlijk is nu alleen gezegd bezuinig. Moeten we geen verdere kaders meegeven?		We hebben inderdaad meegegeven dat er moet worden nagedacht over scenario's. We leggen de bal in eerste instantie bij de GR neer.
ChristenUnie	Begroting Algemeen	Is er geld gereserveerd voor de binnenstad? Zien veel lege winkels, illegale verhuur. Wat kunnen wij als gemeente doen om kleinere winkels te helpen zodat die niet ook leeg komen te staan?		We krijgen o.a.. Bijdrages van uit provincie. Er lopen verschillende dingen. Er is 300K aan subsidie opgenomen voor het kern winkel gebied. Wethouder Groen is in gesprek met vastgoed eigenaren en makelaars om te kijken wat zij kunnen betekenen.
Lokaal Liberaal Tiel	Begroting	Er wordt op p.64 gesproken over een compensatie van de tekorten op de jeugdzorg. Hoe realistisch is het dat we deze compensatie ook werkelijk ontvangen?	64	Deze compensatie mogen we van het Rijk deze bedragen al meenemen in de begroting. De omvang van deze compensatie is echter nog niet zeker wij houden rekening met de genoemde bedragen.